

Stan i struktura demograficzno-społeczna ludności w województwie mazowieckim – wyniki wstępne NSP 2021

6.12.2022 r.

4,7%

Wzrost liczby ludności w porównaniu z wynikami NSP 2011

36,6%

Wzrost liczby ludności z wykształceniem wyższym w porównaniu z wynikami NSP 2011

Opracowanie stanowi rozszerzenie zakresu danych opublikowanych w informacjach sygnalnych województwa (z 2 czerwca i 27 września 2022 r.) o nowe (wstępne) informacje (w tym w podziale na powiaty) w zakresie ludności według stanu cywilnego i kraju urodzenia oraz charakterystyki demograficzno-społecznej (osoby według poziomu wykształcenia, osoby z niepełnosprawnością). W opracowaniu przedstawiono również dane na temat gospodarstw domowych oraz cudzoziemców.

Ludność według cech społecznych

W 2021 r. liczba ludności województwa w wieku 15 lat i więcej – dla której ustalany był stan cywilny – liczyła 4604,7 tys. osób i była o 3,2% większa w porównaniu z wynikami spisu z 2011 r. Stan cywilny dotyczy formalnoprawnej sytuacji respondentów, dlatego należy wyjaśnić, że osoby posiadające orzeczoną przez sąd separację zaliczane są do grupy żonatych/zamężnych.

Wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2021 r. pokazały strukturę populacji pod względem stanu cywilnego bardzo zbliżoną do uzyskanej w spisie z 2011 r. Najliczniejszą grupą nadal były osoby pozostające w związku małżeńskim, które stanowiły ponad połowę tej populacji – 53,7% (2474,7 tys.); dla porównania w 2011 r. było to 55,4% (2471,9 tys.). Kolejną grupą byli kawalerowie i panny, stanowiący 30,0% badanej populacji (w 2011 r. – 28,4%). Strukturę dopełniają osoby owdowiałe stanowiące 8,1% (w 2011 r. – 9,9%) oraz osoby rozwiedzione, których udział znacznie wzrósł – z 5,8% do 7,7%.

Tablica 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego (stan w dniu 31 marca)

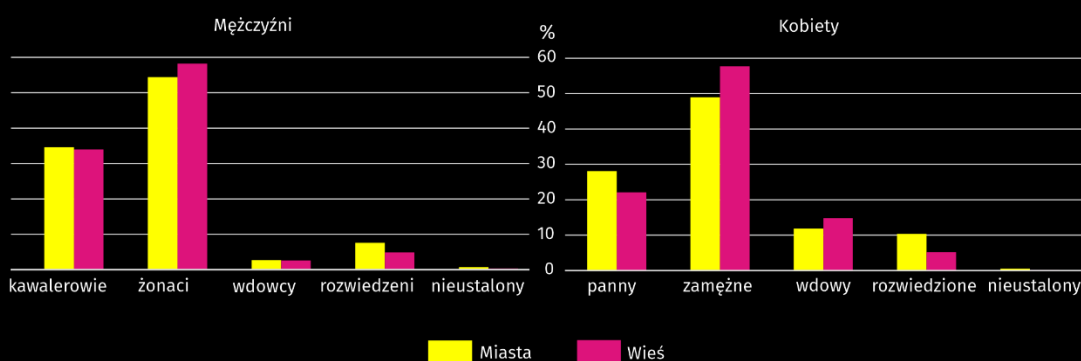
Wyszczególnienie	2011		2021		2011=100
	w tys.	w %	w tys.	w %	
Ogółem	4459,9	100,0	4604,7	100,0	103,2
Kawalerowie, panny	1268,4	28,4	1382,0	30,0	109,0
Żonaci, zamężne	2471,9	55,4	2474,7	53,7	100,1
Wdowcy, wdowy	441,5	9,9	371,2	8,1	84,1
Rozwiedzeni, rozwiedzione	257,9	5,8	354,2	7,7	137,3
Nieustalony	20,2	0,5	22,6	0,5	112,2

Od 2011 r. liczba osób rozwiedzionych wzrosła o ponad 96 tys.

Analiza stanu cywilnego ludności w powiatach wskazuje na ponadprzeciętny odsetek osób rozwiedzionych w miastach na prawach powiatu oraz 6 powiatach położonych blisko m.st. Warszawy: żyrardowskim, pruszkowskim, legionowskim, grodziskim, piaseczyńskim i nowodworskim. Z kolei w m.st. Warszawie był najwyższy w województwie udział kawalerów i panien (34,5%) oraz najniższy w województwie udział osób żonatych i zamężnych (48,4%).

Struktura ludności według stanu cywilnego jest zróżnicowana w zależności od miejsca zamieszkania. Odsetek panien w miastach był znacznie większy niż na wsi (28,1% wobec 22,1%), podczas gdy odsetek kawalerów był na zbliżonym poziomie (odpowiednio 34,6% i 34,0%). Mieszkańcy wsi częściej niż mieszkańcy miast pozostawali w związku małżeńskim (58,0% wobec 51,5%), a różnica ta jest szczególnie widoczna w przypadku kobiet (mężatki stanowiły 57,7% kobiet na wsi wobec 49,0% w miastach). Osoby mieszkające na wsi natomiast rzadziej niż osoby w miastach były rozwiedzione (5,0% mieszkańców wsi wobec 9,1% mieszkańców miast). Odsetek osób owdowiałych w miastach i na wsi był zbliżony i wynosił odpowiednio 7,7% i 8,7%.

Wykres 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego i płci w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Wstępne wyniki NSP 2021 wykazały, że 98,1% mieszkańców województwa mazowieckiego wskazało Polskę, jako kraj swojego urodzenia, natomiast 1,8% zadeklarowało, że urodziło się poza obecnymi granicami Polski. Dla 2,4 tys. osób (stanowiących 0,04% ogółu) kraj urodzenia nie został ustalony. W stosunku do 2011 r. udział osób urodzonych za granicą zwiększył się o 0,6 p. proc., a ich liczba wzrosła o 40,0 tys., tj. o niemal 66%.

Liczba osób urodzonych za granicą wzrosła o prawie 66% w stosunku do 2011 r.

Tablica 2. Ludność według kraju urodzenia (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011		2021		2011=100
	w tys.	w %	w tys.	w %	
Ogółem	5268,7	100,0	5514,7	100,0	104,7
Polska	5205,4	98,8	5411,6	98,1	104,0
Inny kraj	60,7	1,2	100,7	1,8	165,8
Nieustalony	2,5	0,0	2,4	0,0	94,5

Zarówno wśród urodzonych w Polsce, jak i za granicą przeważały kobiety, przy czym ich udział był nieco większy w grupie osób urodzonych za granicą (52,3% wobec 52,1% wśród urodzonych w kraju). W 2011 r. różnica pomiędzy tymi odsetkami była większa: kobiety stanowiły 54,6% osób urodzonych za granicą i 52,1% urodzonych w kraju.

Tablica 3. Ludność według kraju urodzenia i płci w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	Urodzeni w Polsce		Urodzeni za granicą	
	w tys.	w %	w tys.	w %
Ogółem	5411,6	100,0	100,7	100,0
Mężczyźni	2591,6	47,9	48,0	47,7
Kobiety	2820,1	52,1	52,7	52,3

Charakterystyka osób z niepełnosprawnością

Wstępne wyniki spisu ludności wykazały, że w 2021 r. liczba osób z niepełnosprawnością w województwie mazowieckim wyniosła 674,2 tys., co stanowiło 12,2% ogółu ludności województwa. W porównaniu z wynikami NSP 2011 odnotowano wzrost liczby osób z niepełnosprawnością o 158,6 tys., tj. o 30,7%.

W 2021 r. liczba osób niepełnosprawnych prawnie wyniosła 362,4 tys. i zwiększyła się w stosunku do 2011 r. o 59,1 tys. (o 19,5%). Grupa osób niepełnosprawnych prawnie stanowiła w 2021 r. 6,6% ogółu ludności województwa wobec 5,8% w 2011 r.

W ciągu 10 lat zwiększyła się znacząco (o 99,5 tys.; o 46,8%) liczba osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie, tzn. nieposiadających orzeczenia prawnego, natomiast odczuwających ograniczenia sprawności. W 2021 r. zbiorowość tych osób liczyła 311,9 tys., stanowiąc 5,7% ogółu ludności (w 2011 r. – 4,0%).

W 2021 r. w zbiorowości osób z niepełnosprawnością przeważały kobiety – stanowiły one 55,4% ogółu tej zbiorowości. W 2011 r. udział kobiet był nieco niższy i wynosił 53,9%.

Od 2011 r. liczba osób z niepełnosprawnością wzrosła o prawie 160 tys.

Tablica 4. Osoby niepełnosprawne według płci i kategorii niepełnosprawności (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011	2021	
	w tys.	w tys.	2011=100
Osoby z niepełnosprawnością ogółem	515,7	674,2	130,7
mężczyźni	237,7	300,5	126,4
kobiety	278,0	373,7	134,4
Niepełnosprawne prawnie	303,3	362,4	119,5
mężczyźni	155,7	180,2	115,7
kobiety	147,6	182,2	123,4
Niepełnosprawne tylko biologicznie	212,4	311,9	146,8
mężczyźni	82,0	120,3	146,8
kobiety	130,4	191,5	146,9
Liczba osób z niepełnosprawnością na 1000 ludności	97,9	122,3	.

Ludność według poziomu wykształcenia

W 2021 r. liczba ludności województwa w wieku 13 lat i więcej – dla której ustalany był poziom wykształcenia – liczyła 4720,9 tys. osób i była o 3,4% większa w porównaniu z wynikami spisu z 2011 r.

Pozytywnym zjawiskiem obserwowanym w latach 2011–2021 był wzrost poziomu wykształcenia ludności. Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2021 r. odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim wyniósł 63,6% i wzrósł o 6,4 p. proc.

Znaczny wzrost (o ponad 36%) został odnotowany w odniesieniu do osób z wykształceniem wyższym, których udział wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej zwiększył się z 23,7% w 2011 r. do 31,3% w 2021 r.; oznacza to wzrost o 7,6 p. proc. Warto dodać, że odsetek ludności w województwie mazowieckim z tym poziomie wykształcenia był o 8,1 p. proc. wyższy niż średnio w kraju.

Absolwenci szkół średnich (łącznie z policealnymi) nadal mają największy udział w strukturze ludności według poziomu wykształcenia. W 2021 r. odsetek takich osób wyniósł 32,3% (w 2011 r. – 33,5%). W tej grupie największy udział miały osoby z wykształceniem średnim zawodowym, których udział w 2021 r. wyniósł 17,0%, natomiast w 2011 r. – 16,8%.

Wykształcenie zasadnicze zawodowe wciąż zajmuje znaczące miejsce w strukturze ludności według poziomu wykształcenia. W 2021 r. udział osób o tym poziomie wykształcenia wyniósł 14,3%, jednak w stosunku do 2011 r. zaobserwowano spadek o 2,4 p. proc. (z 16,7%).

W ciągu 10 lat znacząco obniżył się udział osób z wykształceniem podstawowym z 16,8% w 2011 r. do 10,0% w 2021 r. oraz osób z wykształceniem gimnazjalnym z 4,6% do 2,6%.

Należy dodać, że dla 6,6% ludności w wieku 13 lat i więcej nie ustalono poziomu wykształcenia.

W 2021 r. niemal 2/3 ludności w wieku 13 lat i więcej miało wykształcenie co najmniej średnie

Tablica 5. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	2011		2021		
	w tys.	w %	w tys.	w %	2011=100
Ogółem	4566,7	100,0	4720,9	100,0	103,4
w tym:					
Wyższe ^a	1082,5	23,7	1478,4	31,3	136,6
Średnie ^b	1530,7	33,5	1523,8	32,3	99,5
w tym średnie zawodowe	768,3	16,8	800,6	17,0	104,2
Zasadnicze zawodowe/branżowe	762,8	16,7	674,7	14,3	88,5
Gimnazjalne	208,8	4,6	124,6	2,6	59,7
Podstawowe ukończone	767,2	16,8	470,8	10,0	61,4
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	63,3	1,4	136,1	2,9	215,1

a łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. b łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

Struktura ludności według poziomu wykształcenia różni się w zależności od płci. W 2021 r. wśród ogółu mężczyzn 26,5% ukończyło szkołę wyższą. Z kolei udział kobiet z wykształceniem wyższym wyniósł 35,6%, co oznacza, że przeszło co trzecia kobieta posiadała dyplom ukończenia studiów wyższych.

W 2021 r. więcej kobiet niż mężczyzn legitymowało się dyplomem ukończenia studiów wyższych

W 2021 r. na podobnym poziomie zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn był odsetek legitymujących się wykształceniem średnim (łącznie z policealnym), który wyniósł odpowiednio 32,4% i 32,1%. Z kolei mężczyźni znacznie częściej niż kobiety deklarowali ukończenie zasadniczej szkoły zawodowej, a udziały kształtowały się następująco: 18,1% mężczyźni i 10,8% kobiety. Ponad 10% kobiet miało ukończoną szkołę podstawową, a wśród mężczyzn udział ten kształtował się na poziomie niższym o 0,5 p. proc.

Tablica 6. Ludność w wieku 13 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

Wyszczególnienie	Mężczyźni		Kobiety	
	w tys.	w %	w tys.	w %
Ogółem	2232,9	100,0	2487,9	100,0
w tym:				
Wyższe ^a	592,6	26,5	885,8	35,6
Średnie ^b	716,9	32,1	806,8	32,4
Zasadnicze zawodowe/branżowe	404,9	18,1	269,8	10,8
Gimnazjalne	71,4	3,2	53,2	2,1
Podstawowe ukończone	216,9	9,7	253,9	10,2
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	68,5	3,1	67,6	2,7

a łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. b łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

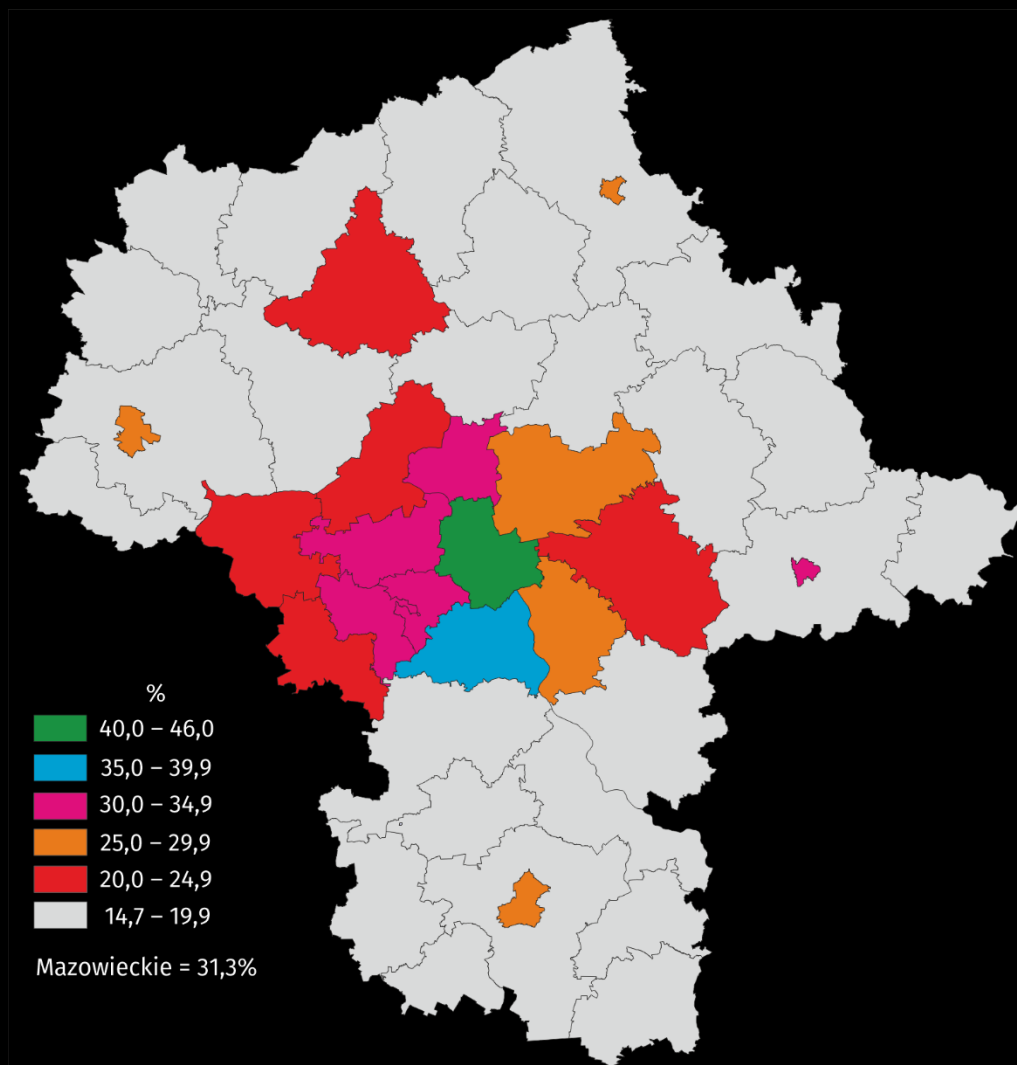
Wstępne wyniki NSP 2021 wskazują wyraźne zróżnicowanie regionalne poziomu wykształcenia ludności. Najwyższy odsetek osób z wykształceniem wyższym odnotowano w m.st. Warszawie – 46,0% i był on o 14,7 p. proc. wyższy od średniego wskaźnika dla województwa i dwukrotnie wyższy niż średnio w kraju. Kolejnymi powiatami o stosunkowo wysokim udziale osób o tym wykształceniu są: piaseczyński (36,3%), pruszkowski (34,9%) i warszawski zachodni (34,3%). Dla porównania najniższymi odsetkami osób posiadających wykształcenie wyższe charakteryzowały się powiaty: białobrzeski (14,7%) i żuromiński (14,8%).

Z kolei udział osób z wykształceniem średnim (łącznie z policealnym) w poszczególnych powiatach województwa nie wykazywał znaczącego zróżnicowania i zawierał się w przedziale od 29,0% w białobrzeskim do 36,0% w powiatach: makowskim, sochaczewskim, m. Ostrołęka i m. Płock.

Istotne różnice występują natomiast w udziałach osób o wykształceniu zasadniczym zawodowym. Najwyższy odsetek osób o tym poziomie wykształcenia odnotowano w powiecie białobrzeskim (26,5%) i węgrowskim (25,1%). Powiaty o najniższym odsetku osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe to: m.st. Warszawa (6,4%) oraz piaseczyński i pruszkowski (po 10,5%).

Warto odnotować, że najwyższymi udziałami osób o wykształceniu podstawowym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego charakteryzowały się powiaty: żuromiński (24,3%), ostrołęcki (22,9%), białobrzegi (22,6%) i przysuski (22,3%).

Mapa 1. Odsetek ludności w wieku 13 lat i więcej z wykształceniem wyższym w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

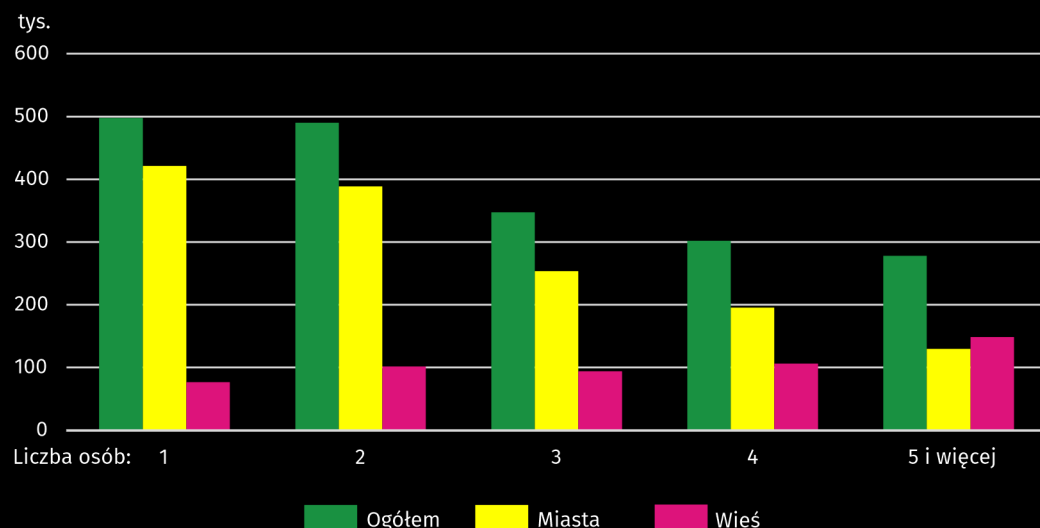
Gospodarstwa domowe

Według wstępnych danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w końcu marca 2021 r. w województwie mazowieckim było 1915,6 tys. gospodarstw domowych, tj. 15,3% ogółu gospodarstw w Polsce.

W miastach liczba gospodarstw domowych wynosiła 1388,4 tys., stanowiąc ponad 72% ogółu, natomiast na wsi – 527,2 tys. (ok. 28%). Liczba gospodarstw domowych w miastach była 2,6 razy większa niż na wsi, co wynika z faktu, że w miastach mieszkało więcej ludności, a gospodarstwa były mniejsze niż na wsi.

Biorąc pod uwagę liczbę osób tworzących gospodarstwa domowe sytuacja w miastach i na wsi była odmienna. W miastach najczęściej występowały gospodarstwa jedno- i dwoosobowe (stanowiąc odpowiednio 30,4% i 28,0% ogółu gospodarstw w miastach), natomiast stosunkowo rzadko gospodarstwa duże liczące 5 i więcej osób (tylko 9,3% było takiej wielkości). Z kolei na terenach wiejskich najwięcej było gospodarstw pięcioosobowych i większych, które stanowiły 28,2% ogółu gospodarstw na wsi, a w dalszej kolejności gospodarstwa czteroosobowe z udziałem 20,2%. Udział gospodarstw trzyosobowych był podobny i wynosił 18,3% w miastach oraz 17,8% na wsi.

Wykres 2. Gospodarstwa domowe według liczby osób w 2021 r. (stan w dniu 31 marca)

W 2021 r. w skład gospodarstw domowych w województwie mazowieckim wchodziło 5432,1 tys. osób, tj. 98,5% ogółu populacji. Liczba ludności w gospodarstwach domowych w miastach wynosiła 3519,4 tys., stanowiąc niemal 65% ogółu ludności tworzącej gospodarstwa domowe, a na wsi – 1912,7 tys., czyli nieco ponad 35%.

Wielkość gospodarstw domowych, mierzona przeciętną liczbą osób w gospodarstwie, w 2021 r. wyniosła 2,84, przy czym w miastach była znacznie mniejsza niż na wsi. Gospodarstwo domowe w miastach tworzyły średnio 2,53 osoby, a na wsi 3,63 osoby.

Cudzoziemcy w województwie

Należy wyjaśnić, że cudzoziemcy (tj. osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego oraz bezpaństwowcy) mieszkający w Polsce na stałe są zaliczani do ludności Polski, natomiast pozostali (bez względu na okres przebywania) są traktowani jako imigranci przebywający w Polsce czasowo (nie są zaliczani do ludności Polski).

Według wstępnych wyników NSP 2021 w województwie mazowieckim przebywało 358,0 tys. cudzoziemców, tj. niemal ¼ wszystkich cudzoziemców przebywających w Polsce. Z tej populacji tylko 32,7 tys. (9,1%) to cudzoziemcy mieszkający w województwie mazowieckim na stałe, pozostali to imigranci czasowi.

Wśród ogółu cudzoziemców subpopulacja mężczyzn liczyła 202,7 tys. osób i była o 47,3 tys. większa od subpopulacji kobiet (155,4 tys.). Mężczyźni stanowili 56,6% ogółu cudzoziemców, a kobiety 43,4%.

Cudzoziemcy to głównie osoby w wieku 30–39 lat, które stanowiły 29,0%, a w dalszej kolejności w wieku 20–29 lat (z udziałem 26,5%) oraz 40–49 lat (19,7%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny w Warszawie prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie

p.o. Dyrektor Agnieszka Ajdyn
Tel.: 22 464 23 15

Rozpowszechnianie:
Centrum Informacji Statystycznej

Marcin Kałuski
Tel.: 22 464 20 91

Obsługa mediów

Tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

[@Warszawa_STAT](https://twitter.com/Warszawa_STAT)

[@UrządStatystycznywWarszawie](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywWarszawie)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[głównyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/głównyurządstatystycznygus)

[głównyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/głównyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Informacja o wstępnych wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021](#)

[Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania](#)

[NSP 2021. Wyniki wstępne – informacja sygnałna](#)

[Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Raport z wstępnych wyników](#)

[Ludność według cech społecznych – wyniki wstępne NSP 2021](#)

[Ludność województwa mazowieckiego w świetle wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021](#)

[Informacja o wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 na poziomie województw, powiatów i gmin](#)

[Stan i struktura demograficzna ludności oraz liczba budynków i mieszkań w województwie mazowieckim – wyniki ostateczne NSP 2021](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#) – obszar tematyczny: Narodowe Spisy Powszechne

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ludność](#)

[Stan cywilny](#)

[Kraj urodzenia](#)

[Poziom wykształcenia](#)

[Cudzoziemcy](#)

